

**ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
Кафедра теоретичної і прикладної економіки**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Михайлишин Г.Й.

“30” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 16. Бізнес-планування
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"

Спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"
(скорочена програма)

факультет економічний
(назва інституту, факультету, відділення)

Івано-Франківськ – 2019 рік

Робоча програма «Бізнес-планування» для студентів ОР «Бакалавр» спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" (скорочений термін навчання).- 2019 р. - 13с.

Розробники:

Васильченко Сергій Миколайович

кандидат економічних наук, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теоретичної і прикладної економіки

Протокол від "29" серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки

_____ (Пилипів Н.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
" ____ " _____ 2019 року

Схвалено Науково-методичною радою економічного факультету.

Протокол від "29" серпня 2019 року № 1

" ____ " _____ 2019 р.

Голова _____ (Гнатюк Т.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 07 "Управління та адміністрування" (шифр і назва)	обов'язкова	
	Спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" (скорочена програма) (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання «Бізнес-план власного бізнесу» (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		32 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	16 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		116 год.	
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,55

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Мета вивчення дисципліни — оволодіння студентами комплексом знань з основ підприємництва, формування навичок підприємницького мислення та готовності започаткувати та вести власну справу. Метою проведення практичних (семінарських) занять є формування вмінь та практичних навиків з вибору власної бізнес-ідеї та складання бізнес-плану для започаткування власного малого чи середнього бізнесу.

Завдання. Основні завдання курсу:

- з'ясувати місце дисципліни в навчальному процесі, розкрити її основну мету та визначити основні категорії підприємництва;
- дати уявлення про загальнотеоретичні та загальноправові засади підприємництва;
- ознайомити із сучасним станом розвитку підприємництва та його проблемами;
- озброїти студентів практичними навичками і вміннями, необхідними для організації та ведення власної справи
- озброїти студентів практичними навичками і вміннями, необхідними для планування малого і середнього бізнесу.

В результаті вивчення дисципліни «Бізнес-планування» студент **повинен знати:**

- основні категорії підприємництва;
- загальнотеоретичні та загально-правові засади підприємництва;
- сучасний стан розвитку малого і середнього підприємництва та його проблеми;
- логіку і структуру бізнес-плану.

повинен вміти:

- застосовувати на практиці знання, необхідні для організації та ведення власної справи;
- сформулювати власну бізнес-ідею;
- скласти свій бізнес-план започаткування власного малого або середнього бізнесу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Сутність підприємництва, його функції та принципи.

Тема 2. Види та форми організації підприємництва.

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Вибір бізнес-ідеї та логіка бізнес-плану.

Тема 4. Дослідження ринку та прогноз обсягів збуту .

Тема 5. Конкуренція та план маркетингу.

Тема 6. Прогноз витрат: інвестиційні та поточні витрати.

Вибір системи оподаткування.

Тема 7. Аналіз та планування ефективності бізнесу.

Визначення рівня беззбитковості.

Тема 8. Складання фінансового плану: план прибутку, план потоку грошових коштів, план-баланс.

Тема 9. Стратегія фінансування . Аналіз ризиків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					ус ьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Вибір бізнес-ідеї та логіка бізнес-плану.		4	4			10						
Тема 2. Дослідження ринку та прогноз обсягів збуту .		2	2			10						
Тема 3. Конкуренція та план маркетингу.		4	4			10						
Тема 4. Прогноз витрат: інвестиційні та поточні витрати.		4	4			10						
Тема 5. Вибір системи оподаткування.		4	4			10						
Разом за змістовим модулем 1		18	18			50						
Змістовий модуль 2.												
Тема 6. Організаційний план.		2	2			10						

Тема 7. Аналіз та планування ефективності бізнесу. Визначення рівня беззбитковості.		4	4			10						
Тема 8. Складання фінансового плану: план прибутку, план потоку грошових коштів, план-баланс.		4	4			10						
Тема 9. Стратегія фінансування .		2	2			10						
Тема 10. Аналіз ризиків.		2	2			26						
Разом за змістовим модулем 2		14	14			66						
Усього годин	180	32	32			116						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вибір бізнес-ідеї та логіка бізнес-плану.	4
2	Тема 2. Дослідження ринку та прогноз обсягів збуту .	2
3	Тема 3. Конкуренція та план маркетингу.	4
4	Тема 4. Прогноз витрат: інвестиційні та поточні витрати.	4
5	Тема 5. Вибір системи оподаткування.	4
6	Тема 6. Організаційний план.	2
7	Тема 7. Аналіз та планування ефективності бізнесу. Визначення рівня беззбитковості.	4
8	Тема 8. Складання фінансового плану: план прибутку, план потоку грошових коштів, план-баланс.	4
9	Тема 9. Стратегія фінансування .	2
10	Тема 10. Аналіз ризиків.	2
	Усього годин	32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вибір бізнес-ідеї та логіка бізнес-плану.	10
2	Тема 2. Дослідження ринку та прогноз обсягів збуту .	10
3	Тема 3. Конкуренція та план маркетингу.	10
4	Тема 4. Прогноз витрат: інвестиційні та поточні витрати.	10

5	Тема 5. Вибір системи оподаткування.	10
6	Тема 6. Організаційний план.	10
7	Тема 7. Аналіз та планування ефективності бізнесу. Визначення рівня беззбитковості.	10
8	Тема 8. Складання фінансового плану: план прибутку, план потоку грошових коштів, план-баланс.	10
9	Тема 9. Стратегія фінансування .	10
10	Тема 10. Аналіз ризиків.	26
	Усього годин	116

7. Методи навчання

В процесі вивчення курсу «Бізнес-планування» використовуються три групи методів навчання: словесні, наочні, практичні .

Розповідь - це метод навчання, який передбачає оповідну, описову форму розкриття навчального матеріалу з метою спонукання студентів до створення в уяві певного образу. Інколи цей метод називають "малювання словом".

Пояснення - вербальний метод навчання, за допомогою якого педагог розкриває сутність певного явища, закону, процесу. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду студентів.

Бесіда - передбачає використання попереднього досвіду студентів з певної галузі знань і на основі цього приведення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних. З цього погляду виділяють два види бесіди: евристичну й репродуктивну. За місцем у навчальному процесі розрізняють вступну, поточну й підсумкову бесіди.

Лекція — це метод, за допомогою якого педагог у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно об'єднаних загальною темою.

Важливе місце у навчальному процесі займає *інструктаж*. Він передбачає розкриття норм поведінки, особливостей використання методів і навчальних засобів, дотримання правил безпеки під час виконання навчальних операцій. Це важливий етап в оволодінні методами самостійної пізнавальної діяльності. Адже важливо, щоб студенти розуміли не лише, *що* треба робити, а і як це робити.

Чільне місце серед групи словесних методів посідає метод *роботи з книгою*. Віднесення його до цієї групи дещо умовне. Студенти мають розуміти, що основне джерело отримання наукової інформації — не викладач, а книга. Тому так важливо навчити студентів методів і засобів самостійної роботи з книгою: читання, переказу, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, схем, графіків та ін.

Ілюстрація — метод навчання, за якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (світлини, малюнки, схеми, графіки та ін.).

8. Методи контролю

Дисципліна «Бізнес-планування» складається з 2 змістових модулів і має обсяг 180 год. (32 год. лекцій, 32 год. практичних занять; форма контролю — екзамен). Система оцінювання знань студентів з дисципліни включає поточний, модульний та семестровий контроль знань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних, семінарських, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» — 5, «добре» — 4, «задовільно» — 3, «незадовільно» — 2), отримані

студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

Модульний контроль (сума балів за окремий змістовий модуль) проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену.

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі захисту власних бізнес-планів.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума оцінок за поточний захист розділів бізнес-плану. Якщо студент з певних причин не зміг захистити свій бізнес-план під час семестру, він робить це під час екзамену.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

	Модуль 1	Модуль 2	Підсумкова оцінка у 100-бальній шкалі
Вид контролю	ЗАХИСТ	ЗАХИСТ	
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	100	100	100

Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС за схемою:

Шкали оцінювання

Університетська	Національна		Шкала ЄКТС
90 – 100	5	відмінно	A
80 – 89	4	добре	B
70 – 79			C
60 – 69	3	задовільно	D
50 – 59			E
26 – 49	2	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1 – 25		незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

10. Методичне забезпечення

1. Бізнес-планування в підприємстві. Методичні рекомендації для студентів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. /Уклад. Васильченко С.М. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2020. – 26 с.

2. Бізнес-планування в підприємстві: навчально-методичний посібник для студентів ОР “бакалавр” спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність". / Васильченко С.М. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2020. – 53 с.

11. Рекомендована література

Основна

1. Сім кроків до успішного бізнесу. Посібник-довідник з основ управління малим бізнесом./ Авт. кол. Васильченко Г.В., Васильченко С.М., Вербовська Л.С., Гречаник Б.В., Кулик Т.П. та ін. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2005. -250с.
2. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва . Підручник. Львів: Національний університет „Львівська політехніка”, 2004. - 284 с.

©Васильченко, 2019 рік

©Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника, 2019 рік

3. Виноградська А.М. Основи підприємництва. К.: Кондор, 2007. - 544 с.
4. Ларіна Я. С., Мочерний С. В., Фомішина В. М., Чеботар С. І. Основи бізнесу. Навчальний посібник. К.: "Академія", 2009. - 384 с.

Нормативна:

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 року (із змінами і доповненнями). - Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2>